

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Høring om gjennomføring av INSPIRE-direktivet

Meteorologisk institutt stiller seg positiv til INSPIRE-direktivet og at dette implementeres i Norge. Vi mener at det grunnleggende prinsippet om deling av data og tilhørende tjenester er riktig vei å gå.

De fleste typer data fra Meteorologisk institutt vil i prinsippet omfattes av INSPIRE-direktivets vedlegg 3-temaer. Meteorologisk institutt deltar også i Norge digitalt. Det er derfor klart at norsk implementering av INSPIRE-direktivet vil omfatte en rekke relevante data fra Meteorologisk institutt. Vi har merket oss at det ikke kreves etablering av nye data.

Forslag om en ny geodatalov

Meteorologisk institutt har ingen innvendinger til at INSPIRE-direktivet implementeres i Norge i form av en ny geodatalov.

Geodatamyndighet

Vi har videre heller ingen direkte innvendinger til at Statens Kartverk spiller en sentral rolle innfor den norske geodatainfrastrukturen, under forutsetning av at dette kun innebærer en koordinerende rolle når det gjelder implementeringen av INSPIRE-direktivet og koordineringen av Norge digitalt. Vi forutsetter at den foreslåtte betegnelsen "geodatamyndighet" for Statens Kartverks rolle ikke innebærer noen myndighetsrolle for hvordan Meteorologisk institutt utfører sine nasjonale og internasjonale forpliktelser for utveksling og distribusjon av data, utenom det som faller inn under Norge digitalt og implementering av INSPIRE. I denne sammenheng vil vi påpeke at vi også er forpliktet til å følge regelverket i World Meteorological Organization (WMO), og de krav som i den sammenheng stilles til standarder og formater. For øvrig vil vi påpeke at Kunnskapsdepartementet er vår nasjonale myndighet.

Vi forutsetter videre at Statens Kartverk i egenskap av "geodatamyndighet" heller ikke gis myndighet til å iverksette datapolitiske bestemmelser over data fra Meteorologisk institutt (se ytterligere kommentarer senere om datapolitikk/betaling).

Postadresse Postboks 43 Blindern 0313 Oslo	Besøksadresse Niels Henrik Abels vei 40	Telefon 22 96 30 00	Telefaks 22 96 30 50	e-post: post@met.no Internett: met.no	Bankgironr. 7694 05 00601	Organisasjonsnr. NO 971 274 042 MVA
--	--	------------------------	-------------------------	---	------------------------------	---

For å unngå fremtidige uklarheter når det gjelder Statens Kartverks rolle, ville vi foretrekke at betegnelsen "geodatamyndighet" ikke benyttes, men at en annen betegnelse, for eksempel "geodatakoordinator" eller lignende benyttes i stedet, og at rollen defineres klarere.

Norge digitalt som ramme for gjennomføring av INSPIRE og Meteorologisk institutts forhold til andre internasjonale forpliktelser

Vi har ingen prinsipielle innvendinger til at Norge digitalt skal utgjøre rammen for gjennomføringen av INSPIRE, men vi stiller et lite spørsmål ved om det strengt tatt er nødvendig å nedfelle dette i den foreslåtte loven. Vi har imidlertid ingen sterke innvendinger mot at det tas med i loven.

Vi har for øvrig merket oss at Norge digitalt er basert på et noe annet rammeverk enn INSPIRE, i hvert fall innledningsvis. Sammenhengen mellom de standarder Norge digitalt baserer seg på (bl.a. SOSI) og INSPIREs standarder virker noe uklar for øyeblikket. Det er kostnadsdrivende dersom flere standarder må støttes. Vi vil derfor understreke at Norge digitalt-samarbeidet må basere seg på INSPIREs standarder. Standardene som er spesifisert er imidlertid ikke alltid egnet for meteorologiske og oseanografiske data, for eksempel har WMS enkelte svakheter som utgjør sterke begrensninger ved bruk innfor det meteorologiske fagfeltet. Det er derfor viktig at de meteorologiske behov ivaretas gjennom tett samarbeid med WMO og de øvrige europeiske meteorologiske instituttene, som også må tilpasse seg INSPIRE (se mer detaljert senere).

Samarbeidet innenfor Norge digitalt

Vi har i § 4 (1) h) merket oss at forskningsinstitusjoner som mottar en del av sine bevilgninger fra staten er foreslått som deltakere. Fra et faglig synspunkt mener vi at dette er bra, ettersom det antakelig omfatter en del institusjoner Meteorologisk institutt samarbeider nært med og som innehar beslektede data, og som vil ha stor nytte av våre data.

Vi stiller et spørsmål ved den konkurransemessige siden ved at enkelte statsinstitusjoner som deltar i Norge digitalt også har en større eller mindre grad av kommersiell virksomhet, og derved kan gis et utilsiktet konkurransefortrinn i forhold til eventuelle konkurrerende bedrifter i privat sektor. Dette kan også gjelde forskningsinstitusjoner som konkurrerer med privat sektor om oppdrag.

Datapolitikk/betaling for geodata, geodatatjenestene (§5) og allmenhetens tilgang (§6)

Vi vil sterkt hevde at hovedprinsippet i loven bør være, som et minimum, at søke- og visningstjenestene skal være gratis tilgjengelig for allmennheten. Vi har merket oss at §6(3) åpner for muligheten til å kreve betaling for visningstjenester.

Vi er klar over at de enkelte institusjonene som deltar i Norge digitalt fører en noe forskjellig data- og prispolitikk. Vi er også klar over at dette er tillatt innefor INSPIRE og gjeldende lover og regler i Norge.

Vi vil imidlertid påpeke at det er flere EU initiativ og andre internasjonale initiativ som peker mot en mer åpen datapolitikk, bl.a. ny gjennomgang av PSI-direktivet, GMES (Kopernikus), sannsynligvis også SEIS, samt også INSPIRE. Vi vil også nevne OECDs Principles and Guidelines for Access to Research Data from Public Funding, og GEOSSs data sharing principles.

Meteorologisk institutt har i løpet av de senere år, i full forståelse med overordnet departement (KD), gjennomført en omfattende liberalisering av sin data og prispolitikk. Utgangspunktet er at dataene er finansiert ved statlige bevilgninger og derved allerede finansiert av skattebetalerne. Alle grunnlagsdata produsert som en del av Meteorologisk institutts infrastruktur er nå uten datakostnader, og uten betingelser knyttet til bruk. Det tas kun betalt for eventuelle merkostnader for ekstra tilrettelegging/levering. Dette gjelder for all bruk, inkludert kommersiell bruk. Denne prispolitikken har ført til vesentlig økning i bruken av norske meteorologiske data i offentlig sektor, for allmennheten, forskning og for kommersielle formål. Dette mener vi er til beste for samfunnet som helhet.

Vi har merket oss at det i lovforslaget foreslås mulighet for lisensiering og betaling for Norge digitalt-data, spesielt for kommersiell bruk, og at det opprettes egne distribusjonskanaler for slik bruk. Vi er klar over at INSPIRE-direktivets Art 17 gir denne muligheten.

Vi vil imidlertid sterkt påpeke at den null- prispolitikken som gjelder for meteorologiske data produsert og distribuert fra Meteorologisk institutt for alle formål, inkludert kommersielle formål, også må gjelde for de samme meteorologiske dataene når de opptrer i Norge digitalt-sammenheng, også da for alle formål.

Generelt mener vi at ved innføring av en ny geodatalov ville det også vært naturlig å vurdere om en større del av den nasjonale geodatinfrastrukturen kunne gjøres gratis tilgjengelig for all bruk. Uten at vi kan dokumentere det, vil vi anta at den samfunnsmessige gevinsten muligens kan være større enn inntekter fra lisensiering.

Interoperabilitet, harmonisering av data og datautveksling, katalogtjenester (§7 og §8)
Meteorologisk institutt produserer enorme mengder meteorologiske data som vil falle inn under definisjonen "geodata", både i sann tid og arkiverte data/lange tidsserier. Dette er i samsvar med internasjonale meteorologiske forpliktelser for utveksling av data gjennom World Meteorological Organization, og for å oppfylle våre nasjonale meteorologiske forpliktelser.

Vi har imidlertid merket oss at det flere steder i høringsnotatet refereres til distribusjonsdatabaser for data som ikke er fullstendig tilpasset INSPIRE-standarder. I beskrivelsen er det åpenbart en forståelse av at et datasett er av begrenset størrelse og relativt statisk. Dette gjelder imidlertid ikke de datasett Meteorologisk institutt forvalter, som det fremgår ovenfor. Vi produserer forskjellige typer data fortløpende i sann tid, enkelte av disse oppdateres hvert minutt døgnet rundt.

Vi har videre merket oss at det flere steder i notatet refereres til fellesløsninger utviklet av eller i samarbeid med Statens Kartverk og Norge digitalt. Det er noe uklart for oss hva slike fellesløsninger egentlig skal omfatte. Vi vil derfor kun påpeke det faktum at institusjonene som deltar har mer eller mindre forskjellig IKT-profil og strategi. Dette kan gjøre utvikling av fellesløsninger kostnadsdrivende og ressurskrevende både å utvikle og vedlikeholde.

INSPIRE-spesifikasjonene fokuserer sterkt på grensesnitt mellom ulike systemer (for eksempel fagspesifikke systemer), gjennom grensesnittene (for eksempel WMS, WCS, WFS) tilbys tilgang til dataene. I den grad filformater skal standardiseres, mener vi dette må skje bl.a. på grunnlag av internasjonale fagmiljø standardformater, som WMOs standardformater, NETCDF/CF, HDF-EOS m.fl. og ikke egne standardformater utviklet gjennom Norge digitalt-samarbeidet. I det hele tatt er det viktig at INSPIRE og en norsk geodatinfrastruktur, som omfatter meteorologiske data, tilpasses og refererer til WMO-standarder. I denne sammenheng

minner vi om at WMO-standarder vil være en viktig del av GEOSS. Vi gjør også i denne sammenheng oppmerksom på at WMO arbeider med et nytt globalt informasjonssystem (WIS), som i stor grad vil være tilpasset INSPIRE. En for vid ramme for hva harmonisering skal innebære, kan medføre en risiko for kostnadsdrivende pålegg i oppbyggingen av infrastrukturen.

De tekniske spesifikasjonene vi har sett for INSPIRE (<http://inspire.jrc.ec.europa.eu/reports.cfm>) så langt er relativt åpne med tanke på implementasjonsvalg. Dette er en fordel ved utvikling av skalerbare systemer for å håndtere et stort antall brukere og/eller datavolum (jmf erfaring fra utvikling av meteorologiske systemer som <http://yr.no/> og <http://eklima.met.no/>). Vi forutsetter at det kan implementeres INSPIRE-grensesnitt basert på REST-teknologi, og at det ikke gis nasjonale føringer om at andre typer grensesnitt blir obligatorisk. Vi forutsetter at valg og eventuell utvikling av standarder innenfor INSPIRE og den nasjonale geodata-infrastrukturen utvikles gjennom åpne prosesser med fullt innsyn og mulighet til påvirkning.

Vi har merket oss at Miljøverdepartementet i forskrift kan gi nærmere regler for interoperabilitet. På grunnlag av det vi har nevnt ovenfor, vil vi anta at vi vil få anledning til å uttale oss om et slikt regelverk.

Vi forstår oppbyggingen av infrastrukturen som en distribuert infrastruktur med utstrakt bruk av katalogtjenester som dekker både datasett og tjenester, med en nasjonal katalog som har oversikt over hvilke kataloger som eksisterer, og ikke en sentral katalog med all informasjon. Vi håper dette er riktig oppfattet.

Forholdet mellom geodata-infrastrukturen og andre instanser

Vi har merket oss at NSM (Nasjonal sikkerhetsmyndighet) ikke er med på listen over høringsinstanser. Vi undres i denne sammenheng på i hvilken grad NSM vil kunne komme med kostnadsdrivende systemkrav til infrastrukturen eller andre verdivurderinger ihht NSMs krav.

Kostnader

Implementering av INSPIRE-direktivet vil medføre ekstra kostnader for Meteorologisk institutt, selv om vi mener at vi i utgangspunktet står rimelig godt rustet, og at vi uansett må bruke ressurser på INSPIRE-relaterte tiltak. Det vil kreve ekstra innsats for tilrettelegging, tilpasning og videre utvikling for å oppnå samsvar med direktivets krav, både når det gjelder metadata, dataspesifikasjoner, nettverkstjenester osv.

På det nåværende tidspunkt er imidlertid spesifikasjonene for hvordan direktivet skal implementeres i Norge så pass uklare, at det er umulig, og lite hensiktsmessig, å gjøre detaljerte kostnadsberegninger. Et veldig grovt estimat tilsier ekstra kostnader i størrelsesorden ett årsverk per år, omtrent likt fordelt på drift og utvikling/tilrettelegging. Videre anslagsvis om lag 200.000 kr pr år i ekstra infrastrukturinnsats (anskaffelse og drift av servere og lagringssystemer).

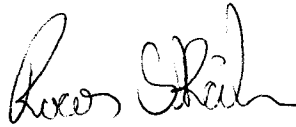
Effektiviseringsgevinst

Vi kan ikke se at implementering av INSPIRE-direktivet skulle medføre noen direkte effektiviserings- eller innsparingsgevinst for Meteorologisk institutt. Vi vil uansett måtte opprettholde og videreutvikle våre øvrige eksisterende distribusjonskanaler for våre data og tjenester. Vi antar at effektiviseringsgevinsten ligger i den samlede samfunnsmessige

gevinsten. Dette er godt forenlig med vår målsetting om at våre data og tjenester i størst mulig grad skal tjene samfunnet.

Med hilsen

Anton Eliassen
Direktør

Roar Skålin
IT-direktør

Kopi: Kunnskapsdepartementet